

Duitse en Franse retailers werken gezamenlijk aan volgende editie van BRC-variant

International Food Standard go

De door het Global Food Safety Initiative goedgekeurde International Food Standard lijkt inhoudelijk gezien veel op de reeds langer bekende standaarden en normen. Het belangrijkste verschil zit in het audit protocol. Ook het puntensysteem, de vooraf gestelde KO-criteria, de verplichte, gedetailleerde auditrapportage en de verplichte opleiding van auditoren die de IFS willen toetsen, zijn aanwijsbaar anders dan de andere normen.

Helmie Keijsers* en Marjan Smit**

Eerdere artikelen in deze serie over standaarden zijn dit jaar verschenen in VMT 11 (Inleidend artikel), nr. 12 (BRC Global Standard – Food), nr. 13. (HACCP-eisen). Artikelen over Qualität und Sicherheit en Eurep Gap zullen volgen.

*Drs. W.G.P. Keijsers, Improving Quality, Arnhem, 06-2294077.

**M.J. Smit, International Supplier Auditing BV, Apeldoorn, 055-3559442.

Naast de BRC Global Standard – Food heeft het Global Food Safety Initiative begin dit jaar ook een tweede door retailers geschreven standaard goedgekeurd:

centen van private labels gestuurd met daarin de eis dat zij aan de IFS moeten voldoen. Voor Nederlandse producenten die leveren aan Engelse en Duitse afnemers betekent dit in

Binnen IFS wordt HACCP uitgesplitst in eisen voor het HACCP-team en eisen voor de HACCP-studie

de International Food Standard (IFS). Deze standaard is in beginsel ontwikkeld door de Duitse Retailers die niet tevreden waren met de opbouw en de inhoud van de BRC Global Standard – Food. Recent hebben de Franse retailers zich voor de IFS uitgesproken. Zij werken nu samen met de Duitse retailers aan een gezamenlijke volgende versie.

De Duitse retailers hebben inmiddels de eerste brieven aan hun produ-

veel gevallen dat ze moeten voldoen aan zowel de BRC Global Standard – Food als aan de IFS.”

Duitse Retailers

De QA-werkgroep van de Duitse retailers is in 2000 bij elkaar gekomen om te discussiëren over de wijze waarop leveranciersbeoordeling van producenten van private labels plaats zou kunnen vinden. Zij waren op dat moment niet tevreden met de wijze

waarop BRC-audits werden uitgevoerd en zagen punten die verbeterd zouden kunnen worden, zoals:

- onvoldoende eisen ten aanzien van kwaliteitsborging zoals die vermeld staan in de ISO-norm ISO 9001:2000;
- het ontbreken van vooraf vastgestelde kritische punten ('KO-criteria'). Duitse retailers wilden zelf de kritische punten kunnen aanwijzen, terwijl de auditor dit nu doet;
- onvoldoende training van de auditor op de eisen en de interpretatie van de eisen uit de Standaard
- het ontbreken van een puntenscore (in de BRC wordt alleen aangegeven of een eis afdoende ingevuld en geïmplementeerd is);
- producenten die een 'major afwijking' scoren tijdens een BRC-audit kunnen toch een certificaat behalen, mits ze de major afwijkingen binnen 28 werkdagen aantoonbaar oplossen. Met deze gang van zaken is de QA-werkgroep het niet eens.

De Duitse retailers wilden een auditsysteem dat voldeed aan de volgende uitgangspunten:

- Minder interpretatieruimte voor de auditor;
- Een scoresysteem om tot vergelijkbare resultaten te komen;
- Een uniform, gedetailleerd auditrapport;
- Een verplichte opleiding van auditoren. Deze opleiding wordt verzorgd door de standaard eigenaar van IFS met daaraan gekoppeld een onafhan-

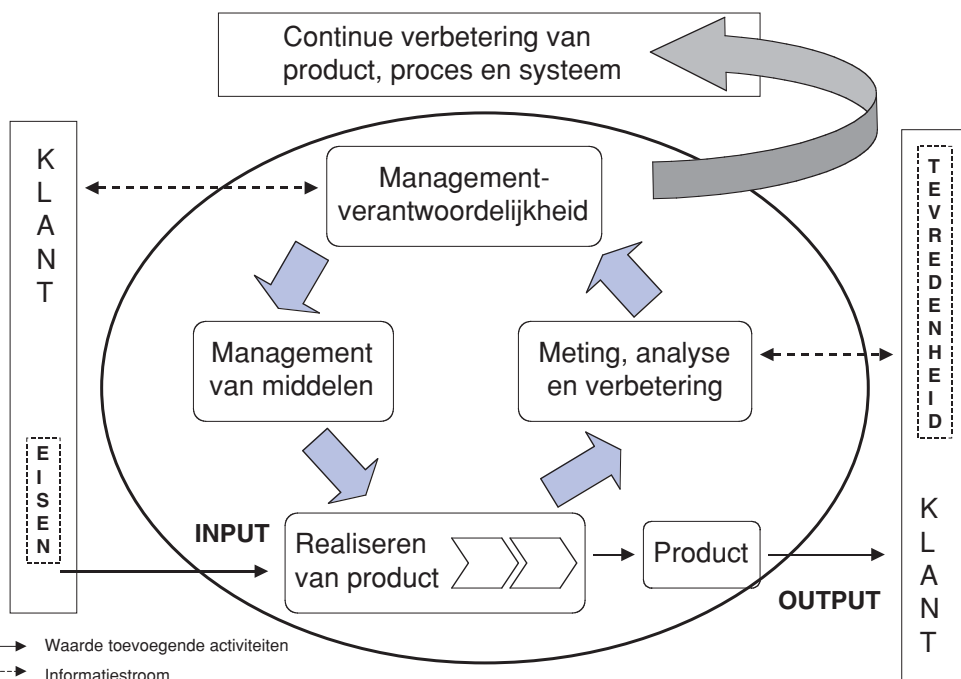

Fig. 1 Model International Food Standard = model ISO-norm 9001:2000.

edgekeurd door GFSI

kelijk test;

- Voldoen aan de 'key elements' van het Global Food Safety Initiative;
- Bevat alle belangrijke ISO-elementen en alle HACCP-eisen van de Codex Alimentarius;
- Producenten met een major non-conformity mogen geen certificaat ontvangen;
- Het ontbreken van vooraf vastgestelde en in de IFS vastgelegde 'KO-criteria', waarbij de retailer, en niet de auditor, aanwijst welke punten echt kritisch zijn.

In het begin probeerden de Duitse retailers samen te werken met hun Britse collega's, maar deze opstellers van de BRC weigerden iedere vorm van samenwerking. De Duitse retailers zagen zich gedwongen een eigen standaard te ontwikkelen.

Inhoud IFS

Het model en de filosofie achter IFS is identiek aan het model van de ISO-norm 9001:2000 (figuur 1). De vijf hoofdstukken uit de ISO-norm 9001:2000 zijn dan ook terug te vinden in de IFS, te weten: managementverantwoordelijkheid, middelenmanagement, productrealisatie en metingen, analyses en verbetering (dus de vier blokken met tekst in de Deming-cirkel, aangevuld met eisen over het kwaliteitssysteem). Waar ISO primair is gericht op de kwaliteit van producten, richt IFS zich daarnaast ook op de voedselveiligheid en

'wettelijkheid van voedingsmiddelen'. Met de wettelijkheid van voedingsmiddelen wordt bedoeld dat de geproduceerde producten voldoen aan de eisen (bijvoorbeeld qua microbiologische normen) zoals deze wettelijk zijn vastgelegd. In de paragrafen over de HACCP-studie zijn eisen opgenomen die verwijzen naar wetgeving en hygiëncodes (eis 1.2.2.8 op hoger niveau) en archivering van relevante documenten inzake voedselveiligheid, het product of het specifieke productieproces (eis 1.2.2.12 op hoger niveau).

HACCP

Kijkend naar de eisen met betrekking tot HACCP is er sprake van een opmerkelijk verschijnsel. Binnen IFS wordt HACCP uitgesplitst in eisen voor het HACCP-team en eisen voor de HACCP-studie. In de IFS worden in totaal 33 eisen gesteld aan het onderwerp HACCP. Ter vergelijking: de BRC Global Standard – Food kent 'slechts' 19 eisen rondom HACCP.

De zeven principes van HACCP komen terug in de eisen van de IFS. Deze zijn aangevuld met een aantal expliciete eisen. Die lijken nieuw, maar zijn dat strikt genomen niet.

Door veel organisaties werden deze toch al ingevuld (vanwege de wettelijke HACCP-verplichting of omdat het bedrijf al een HACCP- of BRC-certificaat heeft).

Ook de resterende eisen zijn voor voedingsmiddelenproducenten eigenlijk geen onbekende eisen, omdat ze rechtstreeks uit de Codex Alimentarius zijn overgenomen. Gedacht kan worden aan eisen als: productbeschrijving inclusief parameters die relevant zijn voor de voedselveiligheid, beschrijving van bedoeld gebruik en validatie van stroomschema's.

Omdat in de IFS een groot aantal eisen wordt gesteld aan HACCP, ontstaat het idee dat voor de IFS een diepgaande HACCP-studie is vereist. In de IFS staan echter op basisniveau slechts twee eisen rondom de risico-analyse en -beoordeling.

De kans- en effectinschatting staat echter geformuleerd als eis op aanbevelingsniveau (en heeft daarmee geen invloed op de certificering) terwijl de BRC deze eis op basisniveau stelt. Het ontbreken van een kans- en effectinschatting kan bij de BRC Global Standard – Food dus een struikel-

blok zijn voor certificatie, terwijl dit niet het geval is voor IFS. Het wekt verbazing dat de kans- en effectinschatting in de IFS op het niveau van aanbeveling staan. De kans- en effectinschatting en daarmee de onderbouwing of bepaalde risico's wel of niet een CCP vormen, is juist een van de belangrijkste elementen uit de HACCP-studie. Deze laatste vormt immers de basis voor het inrichten van het kwaliteitssysteem.

Onderwerpen en eisen IFS

Inhoudelijk komt 85% van de onderwerpen en eisen in de IFS overeen met de onderwerpen in de BRC Global Standard – Food, alleen de plaats en de volgorde van de onderwerpen en eisen verschilt per standaard/norm.

'Nieuwe' eisen

Ondanks de vele overeenkomstige eisen, zijn er ook inhoudelijke verschillen tussen de IFS en de BRC Global Standard – Food. We beperken ons tot de eisen in de IFS die echt nieuw zijn en de onderwerpen waaraan IFS aanzienlijk meer eisen stelt dan bijvoorbeeld de BRC Global Standard – Food. De invloed van de ISO 9001:2000 komt ook hierin weer duidelijk naar voren.

In de IFS komen we twee onderwerpen tegen die rechtstreeks uit de ISO-norm komen, te weten: contractbeoordeling en inkoop. In de BRC Global Standard – Food staat wel een paragraaf 'inkoop', maar deze kent alleen een intentieverklaring en spitst zich verder toe op de bewaking en goedkeuring van leveranciers. In de IFS worden bij het onderwerp 'inkoop' juist specifiek eisen gesteld aan het inkoopproces zelf. Er moet bijvoorbeeld een lijst zijn van alle

Verbazingwekkend is dat de kans- en effectinschatting in de IFS op het niveau van aanbeveling staan

leveranciers en de producten die bij hen worden gekocht (eis 4.4.2 op basisniveau). Tevens moet de producent vooraf verifiëren of de gespecificeerde eisen van de in te kopen grondstof of verpakking correct zijn, voordat zij de bestelling plaatsen bij

- 1 Vaststellen van een beheersbaar aantal CCP's die relevant zijn voor betreffende sector
- 2 Aantoonbare beheersing CCP's middels vastgesteld systeem voor monitoring en registraties
- 3 Management borgt bewustzijn van medewerkers inzake hun verantwoordelijkheden en er zijn mechanismen aanwezig om de effectiviteit van de uitvoering te bewaken
- 4 Vermogen aantonen om elk product terugwaarts (naar locatie/lijn en gebruikte partijen grondstoffen) en voorwaarts (naar elk afleveradres) te kunnen traceren.
- 5 Er worden tijdig corrigerende maatregelen genomen om herhaling van afwijkingen/non-conformities te voorkomen

Fig. 2 De vijf kritische sleutelementen/KO-criteria uit de IFS.

de leverancier (eis 4.4.4 op hoger niveau).

Het onderwerp 'klantfocus' wordt in de IFS uitgediept in vier eisen (een op basisniveau, twee op hoger niveau en een op het niveau van aanbevelingen). In de BRC Global Standard – Food is slechts een eis op aanbevelingsniveau geformuleerd en in de nieuwe HACCP-eisen komen de 'verwachtingen en behoeften van klanten en consumenten' alleen naar voren in het beleid. Deze nadere invulling van

In de IFS worden juist specifiek eisen gesteld aan het inkoopproces

het onderwerp 'klantfocus' in de IFS sluit goed aan op de klantgerichtheid en de klanttevredenheid die onder meer centraal staan in ISO 9001:2000.

De directie heeft een prominente rol ten aanzien van kwaliteit in de ISO-norm die (dus) ook binnen de IFS op diverse plaatsen is terug te vinden. Ten aanzien van het beleid worden in de IFS ook milieu- en arbo-aspecten meegenomen waarbij doelstellingen worden onderscheiden voor de korte, middellange en lange termijn. Om de realisatie van de doelstellingen te kunnen borgen, bewaakt de directie de resultaten van de interne audits.

Ten slotte nog twee nieuwe eisen ten aanzien van traceerbaarheid (beiden op hoger niveau: 4.19.3 en 4.19.4) die voor sommige producenten een grote impact kunnen hebben. IFS eist dat "van alle relevante grondstoffen en van alle productiecharges een monster beschikbaar is totdat de houdbaarheidsdatum het eindproduct is verstreken."

Protocol IFS

De eisen die IFS aan producenten stelt, zijn in de IFS ingedeeld in drie niveaus, te weten: basisniveau, hoger niveau en niveau van aanbevelingen.

De auditor heeft bij de beoordeling van een bepaalde eis/normelement vier mogelijkheden: A = volledig in lijn met de eisen van de standaard; B = vrijwel geheel in lijn met de eisen van de standaard; C = slechts beperkt in lijn met de eisen van de standaard; D = niet in lijn met de eisen van de standaard. Aan deze beoordeling is een puntenscore gekoppeld die afhankelijk is van het niveau (dus: basis, hoger of aanbevelingen) waarop deze eis is geplaatst (tabel 1). De auditor is verplicht om alle B's, C's en D's te motiveren, zodat de motivatie van de auditor om iets als afwij-

king te beoordelen, inzichtelijk wordt voor de lezer van het rapport.

Daarnaast zijn in de IFS op basisniveau vijf eisen aangeduid als kritisch sleutelement (de zogenaamde KO-criteria (figuur 2)). Een KO betekent dat de auditee niet voldoet aan een van de vijf kritische sleutelementen (KO-criteria). Bij een score 'D' worden 1.500 punten van het totaal afgetrokken en dit betekent dat de auditee niet wordt goedgekeurd/gecertificeerd. Ook indien de auditor besluit

ren die tegen de IFS toetsen. Ook willen zij er zeker van zijn dat de auditoren deze standaard goed begrijpen. Zij hebben daarom gekozen voor een structuur waarbij iedere auditor eerst een opleiding moet volgen die door de standaard eigenaar zelf wordt verzorgd. Aan deze training is een toets gekoppeld die de auditor met goed gevolg moet afleggen. Pas daarna mag een auditor worden ingezet voor IFS-audits.

Horizontaal

De IFS is een echte horizontale (algemene) standaard. Dat wil dus zeggen dat de standaard voor alle sectoren geschikt is en dat er in de standaard geen verticale (specifieke) eisen worden gesteld voor bepaalde schakels in de keten of voor bepaalde productgroepen. Er is wel een indeling van productgroepen als bijlage aan de IFS gekoppeld, maar deze dient om product(groep)en onder te verdelen in de categorie laag en hoog risico met daaraan gekoppeld een bepaalde audit-frequentie. De auditor moet dus de verstaalslag van 'horizontaal' naar 'verticaal' maken, waarvoor deze aantoonbare ervaring moet hebben in een bepaalde sector. ■

Tabel 1 Puntenscore van beoordeling afhankelijk van het niveau van de eis

Beoordeling	Basis niveau	Hoger niveau	Niveau van aanbeveling
A	20	10	5
B	15	7	0
C	5	3	0
D	0	0	0

een 'major' te geven voor een bepaald onderwerp worden 500 punten van het puntentotaal afgetrokken en kan de auditee geen certificaat ontvangen. Tabel 2 bevat een overzicht van de gevolgen van de diverse gevonden afwijkingen.

Uit tabel 2 blijkt duidelijk dat het resultaat van de audit wordt bepaald door het uiteindelijke behaalde aantal punten. Dit puntenaantal bepaalt ook op welk niveau de producent wordt goedgekeurd (foundation of higher level). Vergeleken met de BRC Global Standard – Food is het bij IFS moeilijker om een higher level-certificaat te behalen.

Opleiding auditor

De Duitse retailers willen meer inzicht in de kwaliteit van de auditoren

Tabel 2 Vijf gevolgen van gevonden afwijkingen

Niveau afwijking	Status	Correctieve acties auditee	Rapport	Certificaat
KO	Afgekeurd	Correctieve acties nemen en follow-up noodzakelijk	Rapport bevestigt status	Kan niet worden uitgereikt
> 1 grote afwijking en ≤ 75% van de eisen afdoende ingevuld	Afgekeurd	Na voorlopig rapport, binnen 2 weken actieplan opsturen voor oplossen afwijkingen Follow-up audit na 6 maanden	Rapport inclusief actieplan bevestigt status	Kan niet worden uitgereikt
< 1 grote afwijking en > 75% van de eisen afdoende ingevuld	Voorlopig goedgekeurd	Na voorlopig rapport, binnen 2 weken actieplan opsturen voor oplossen afwijkingen Follow-up audit na 6 maanden	Rapport inclusief actieplan bevestigt status	Kan niet worden uitgereikt
Totale score op basisniveau is > 75 en ≤ 90%	Aanbeveling tot certificatie op basisniveau na opsturen actieplan	Na voorlopig rapport, binnen 2 weken actieplan opsturen voor oplossen afwijkingen	Rapport inclusief actieplan bevestigt status conformiteit basisniveau	Ja, certificaat op basisniveau
Totale score op basisniveau is > 90% en op hoger niveau > 70%	Aanbeveling tot certificatie op hoger niveau na opsturen actieplan	Na voorlopig rapport, binnen 2 weken actieplan opsturen voor oplossen afwijkingen	Rapport inclusief actieplan bevestigt status conformiteit hoger niveau	Ja, certificaat op hoger niveau